

Plamena buktinja tijekom dva dana vatrogascima je zadala puno problema

POŽAR NA FARMI „MALA BRANJEVINA“

Sijeno nestalo u plamenu, trebalo je biti hrana za cijelu sljedeću godinu

OSIJEK - Na farmi smještenoj uz državnu cestu Osijek – Đakovo između mjesta Čepin i Vuka, u popodnevnim satima 10. rujna 2011. godine buknuo je požar. Zapalila se velika kamara sijena koja je, prema riječima zatečenih radnika, buknuła po cijeloj površini za samo 5 minuta. Ako uzmemo u obzir položaj kamare i smjer vjetra (jugostočnjak brzine 2-3 m/sec.), tada brzina širenja požara i nije neobična. Radi spoznaje veličine gorivog materijala, treba reći da je izgorjelo sijeno trebalo biti stočna hrana za cijelu sljedeću godinu 1200 muznih krava najviše kvalitete, sa 35 litara mlijeka po danu.

Dimenzije kamare su 100 x 30 x 10 m (cca 1100 tona).

Ovo je velika nesreće s obzirom na razmjere ovogodišnje suše, s jedne strane, i čovjekove nepažnje, s druge. Naime, iako za vrijeme trajanja požara u sljedeća tri dana nije obavljen očevid, radnici tvrde da je uzrok požara iskrenje iz električnog kabla. Isti je prvo oštećen uslijed nepažljive manipulacije strojem, a zatim nestručno popravljen što je, uslijed kratkog spoja, dovelo do bacanja iskri na sam početak kamare.

Kabel su postavili radnici tvrtke „Gradnja“, koji rade na izgradnji postrojenja za proizvodnju biogoriva, dužine je oko 200 metara i vezan duljinom metalne nadstrešnice ispod koje je smješteno sijeno.

Smještaj kamare višestruko je povećao rizik od širenja požara na okolne staje, bazene s kompostiranom slamom te još nekoliko kamara sa sijenom i slamom. Farma je inače odlično organizirana, moderna s dobro pozicioniranim objektima za potrebe života i rada na farmi. Tim stručnjaka koji je cijelo vrijeme bio na usluzi nama vatrogascima samo je povećavao dojam vrlo dobre organizacije. Vlasnik ove i mnogih drugih farmi je tvrtka „Žito“, koja je preuzela većinu poljoprivrednih objekata i površina od nekadašnjeg IPK „Ratarstvo – stočarstvo“, nadaleko poznatog poljoprivrednog giganta iz vremena socijalističke, masovne poljoprivredne proizvodnje.

Unatoč dobroj organizaciji same farme, niz nesretnih okolnosti doveo je do velikih posljedica

Vlasnici tvrtke trebaju više pozornosti pokloniti ovoj problematici kako bi spriječili nastavak ove crne serije incidenata.

Tijek požara

Požar je dojavljen od strane radnika na farmi u 16,50 sati. Mobilizacijskim slijedom na požarištu su se vrlo brzo našli vatrogasci iz tri vatrogasne postrojbe (JPVP Grada Osijeka, DVD Vuka te DVD Bečetinci). Oni uočavaju kritična mjesta i postavljaju prve mlazeve. To su kamara slame istih dimenzija sa sjeverne strane, kompostirana silaža u betonskim bazenima s južne te velika staja s kravama sa istočne strane od goruće kamare. Pet silosa za stočnu hranu, svaki kapaciteta oko 30 tona nalaze se uz samu goruću kamaru. Dva od njih su se već srušila uslijed djelovanja topline, a vatrogasci su cijelo vrijeme štitili preostala tri jednim mlazom. Da stvar bude složenija, radnici farme tražili su da se ispusti preostali sadržaj silosa. To im je omogućeno uz puno problema s kontrolom emisije topline iz kamare. Nakon nekog vremena zapovjedio sam bacanje pjene srednje ekspanzije na taj dio kamare te smo na taj način omogućili radnicima lakši pristup silosima.

Gašenje se prvi dan pokazalo nemogućom misijom

Vrlo brzo prepoznaju se problemi :

- nedostatak vode za gašenje požara i hlađenje susjednih objekata.
- nedostatak vatrogasaca i vatrogasne tehnike za gašenje.

- vatrogasci iz dobrovoljnih društava izuzetno su loše opremljeni zaštitnom opremom.
- vatrogascima iz dobrovoljnih društava nedostaje i radio stanica, a osim toga komuniciraju na 8. kanalu.

Razmak među vatrogascima uvjetuje velika površina koja se štiti u svim smjerovima u krug oko kamare te otežava komunikaciju i upravljanje snagama.

Priključujem se vatrogascima dosta brzo (desetak minuta nakon dolaska prvih snaga), jer se u trenucima dojava nalazim u Đakovu.

Nakon kratkog razgovora s voditeljem intervencije, inače mladim diplomiranim inženjerom Goranom Ivkovićem, koji radi kao vatrogasac 18 godina u JPVP Grada Osijeka, a posljednjih godina vrlo brzo napreduje u stručnom pogledu, zaključujem da se moramo organizirati kako bismo premostili većinu nabrojanih problema s kojima smo se suočili. Stoga pozivamo pripadnike još dva DVD-a: Čepin i Vladislavci iz obližnjih općina te zbog potrebe prijevoza vode i cisterne dva gradska DVD-a: Osijek Gornji grad i Retfala.

Gašenje goruće kamare bila je nemoguća misija prvi dan. Isijavanje topline bilo je prejak za slabo opremljene dobrovoljne vatrogasce, a količina vode koja nam je bila na raspolaganju nije jamčila uspješnost ovakve akcije. Stoga se odlučujemo za aktivnu obranu sa sedam mlazeva koji su radili u kontinuitetu sljedećih 19 sati.

Njihovim dolaskom situacija se mijenja na bolje jer sad imamo formirani krug u kojem nema mlazeva bez vode (inače vozila su se punila prvo u naselju Čepin koje je udaljeno kojih desetak kilometara od farme, a nakon toga na farmi „Ovčara“, koja je za oko 5 kilometara bliža). Ipak situacija je cijelo to vrijeme vrlo složena i postoji mogućnost da svakog trena požar izmakne kontroli te zahvati veći dio objekata što bi značilo i našu predaju. Ne pomažu nam niti svuda nazočni „paničari“, koji su se ovaj puta pojavili u liku nekoliko radnika farme. Njihova nervoza i sumnja u našu kontrolu nad situacijom samo su još otežali ionako složenu situaciju.

Tek drugi dan poslije podne počinjemo sa aktivnim gašenjem kamare koja je do tada izgorjela sa cca 70 % mase sijena. Preostalo sijeno počelo se natapati, a u akciju se uključila i mehanizacija s farme kojom se preostalo sijeno počelo izvoziti na otvoreni prostor da tamo izgori do kraja. Inače, nagoreno sijeno je izgubljeno za prehranu stoke jer ju ona neće jesti.

Problemi koje smo na ovom požaru uočili

Gašenje požara trajalo je se sve do 12. rujna 2011. do 1,20 sati kada je uklonjen i posljednja žar. Velike probleme imali smo s osiguranjem dovoljne količine vode, jer se život na farmi (mužnja, čišćenje i napajanje krava) morao odvijati u normalnim ciklusima što je značilo zaustavljanje

Osiguranje dovoljne količine vode bio je veliki problem prilikom gašenja

će koja se može dogoditi u svakom trenu. S druge strane, rješavanje usluge 80 % nazočnih dobrovoljnih vatrogasaca značilo bi puštanje požara da se nekontrolirano razvija.

Gašenje požara koji je trajao od subote do ponedjeljka ima svoju težinu u osiguranju vatrogasaca, vozila, sredstava za gašenje i dr. Poseban problem bio je dobrovoljnim vatrogascima izostati s njihovih radnih i obiteljskih obveza. Ipak, možemo se pohvaliti da u našoj vatrogasnoj zajednici imamo veliku bazu operativaca koja nam omogućava da prebrodimo i ovako zahtjevne požare. Njihov entuzijizam i velika požrtvornost zaista zaslužuje poštivanje.

Osiguranje tekućine i hrane poseban je problem kod ovako dugotrajnih intervencija sa preko 60 vatrogasaca. Moram reći da je uprava farme tu uskočila i u tom pogledu tako da je hrane i pića bilo dovoljno. Inače, u prvim satima, dok se još ne zna puno toga, JPVP Grada Osijeka ima pripremljene dovoljne količine tekućine za rehidraciju kako svojih, tako i dobrovoljnih vatrogasaca.

Zapovijedanje na požarištu zahtijevalo je i delegiranje te obveze s jednog zapovjednika na drugog (požarištem je prvo zapovijedao voditelj smjene u JPVP Osijek Goran Ivković, potom su se na toj funkciji smjenjivali županijski vatrogasni zapovjednik Boris Banjan, pomoćnik zapovjednika Vatrogasne zajednice i zapovjednik smjene u JPVP Osijek Radoslav Grubišić, zapovjednik smjene u JPVP Osijek Zoran Pakšec, a u kasnijoj fazi gašenja voditelj odjeljenja u JPVP Osijek Antun Hršak. Do gašenja i uklanjanja posljednje žari požarište je imalo osigurano zapovjedništvo što je pokazatelj snage Vatrogasne zajednice Osijek.

Treba istaknuti da se za vrijeme trajanja ovog požara interveniralo na još nekoliko lokacija, a bilo je i tehničkih intervencija na objektima. Moram istaknuti ulogu DVD-a Osijek Donji grad koji je pomagao profesionalnim vatrogascima kod ovih događaja, a u jednom slučaju dva pripadnika tog DVD-a doslovno su spasili kuću od prijenosa šumskog požara te izbacili ukućane zatočene vatrom na istočnoj strani grada. Taj hrabri čin obavili su otac i sin Josip i Bruno Zvonarić, ali je, na žalost, taj događaj ostao izvan medijskog vidokruga.

Zaključak

Vatrogasci iz Vatrogasne zajednice Osijek položili su još jedan ispit organizacijskih sposobnosti. Dugotrajni požar

kontrolirao se bez većih teškoća, a usporedno s tim vatrogasne intervencije obavljale su se i na drugim lokacijama.

Opremljenost dobrovoljnih vatrogasaca gorući je problem koji se mora puno aktivnije rješavati.

Stalna edukacija rukovoditelja i odgovornih osoba ovakvih požarno ugroženih tvrtki treba biti jedan od prioriteta u radu Vatrogasne zajednice.

Usporedo s tim trebaju se i provoditi mjere za spreča-

vanje požara, a to podrazumijeva i sankcije za neodgovorne osobe, uzročnike požara.

Uvježbavanje gašenja požara na poljoprivrednim objektima i površinama treba se organizirati u svim vatrogasnim zajednicama s pretežitom poljoprivrednim stanovništvom što je osobito važno zbog usklađenja rada vatrogasaca koji pripadaju različitim vatrogasnim postrojbama.

Tekst: **Boris Banjan**